

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: III/2 Český jazyk, umění a kultura

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 2

Název: i/y ve vyjmenovaných slovech, koncovkách podstatných jmen a shodě přísudku s podmětem

Jméno autora: Mgr. Renata Provázková

Předmět: Český jazyk, umění a kultura

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: pravopis, vyjmenovaná slova, příčestí minulé, shoda přísudku s podmětem, podstatná jména

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: V písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možnosti grafického členění textu.

Metodický list/anotace

Pracovní list obsahuje pokyny k práci s Pravidly českého pravopisu a úryvek z knihy Krásná Anna od Hany Whitton. V textu je několik pravopisných chyb, které mají žáci rozpoznat a napsat tvary slov správně. Procvičování i/y ve vyjmenovaných slovech, koncovech podstatných jmen a příčestí minulém nabízí křížovka. Otázky k tajence využívají mezipředmětových vztahů.

Datum vytvoření: 7. 9. 2012

i/y ve vyjmenovaných slovech, koncovkách podstatných jmen a shodě přísudku s podmětem

1. Zopakujte si psaní **i, í** a **y, ý** ve vyjmenovaných slovech po souhláskách b l, m, p, s, v, z. Pracujte s Pravidly českého pravopisu.
2. Zopakujte si vzory podstatných jmen. Kdy píšeme v koncovkách podstatných jmen **i, í** a kdy **y, ý**? Pracujte s Pravidly českého pravopisu.
3. Jak zní pravidlo shody přísudku s podmětem? Zopakujte si, kdy píšeme **i** nebo **y** v koncovkách přičestí minulého. Pracujte s Pravidly českého pravopisu.
4. V následujícím textu vyhledejte chybně napsané **i** nebo **y** :
  - a) ve vyjmenovaných slovech
  - b) koncovkách podstatných jmen
  - c) shodě přísudku s podmětem.

Správně napsaná slova pak zapište na řádek pod textem. U podstatných jmen uveďte jeho vzor, k přičestí minulému uveďte vždy podmět.

Hana Whitton – Krásná Anna

Úryvek z knihy

Hospoda to byla vihlášená jak chutným jídlem, tak dobrým vínem, a o hosty, kteří se tu rádi a dlouho zdržovaly a patřily k bohatším Budínským, neměla nouzy. Chodily sem často významní hodnostáři Ludvíkova dvora. Cornelia tu měly rádia vyděli v něm vážnou autoritu, muže, který zná svět a ochotně se s nimi podělí o novinky.

To už před něj postavil krčmář nevisokého vzrůstu, zato značného objemu, džbán s vínem a kulatá krčmářka ruměných tváří přispěchala s pohárem.

Urozenému pánovy od královského dvora přece nenalijí do običejné holby jako kdejakému kmánovy!

Cornelius ten doušek potřeboval, a nejen proto, že byl promrzlý na kost. Dychtivě se chopil poháru a zhluboka se napyl.

Krčmář ho potěšeně sledoval. „Tak co mu říkáš, pane? Je z letošní sklizně, ale vidařilo se, nemám pravdu?“ chválil svůj mok a přičinlivě přítom čistou utěrkou leštil už dost nacíděnou dubovou desku velkého stolu.

„Je jako mana!“ pochválil víno Cornelius a pak se obrátil k tomu, kdo vznesl před okamžikem otázku.

„Ano, je to pravda. Princ Václav skonal 28. prosince.“

„On ...postonával?“ odvážil se další otázky jiný spolustolovník.

Ne, zemřel náhle.“

V krčmě se rozhostilo ticho. Všem bylo líto života tak nedlouhého, ale smrt novorozeňat nebývala ničím výjimečným. Každý nový přírůstek sice znamenal nesmýrnou radost, ale také strach o život dítěte a rodičky.

„Královna Anna je mladá, jistě dá svému královskému choti nejednoho syna!“ prohodil kdosi utěšlivě.

Ach, to jistě, ale chudák naše Anna, Anna Svídnická, snoubenka prince Václava! Tak brzi se musela se svým nastávajícím rozžehnat!“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Doplňte do tabulky slova se správně napsaným **i** nebo **y**. Barevně označený sloupec ukrývá jméno osobnosti, které je věnována kniha, z níž je výchozí úryvek.

1.	x							x	x
2.						x	x	x	x
3.	x	x					x	x	x
4.	x	x							x
5.	x								
6.									
7.	x	x	x			x	x	x	x
8.	x	x	x	x				x	x

1. jásavě křičet
2. věžička
3. chemický prvek
4. plaz
5. obrušovat
6. -----
7. 3. pád zájmena já
8. sloveso plést (věnce) jinak

6. Otázky k tajence:

- ✓ Čím se zapsala tato osobnost do historie českého národa?
- ✓ Z jakého rodu pocházela tato výjimečná osoba? Využijte své znalosti z dějepisu.

Řešení:

4.

Hana Whitton – Krásná Anna

Úryvek z knihy

vyhlášená, (oni) se zdržovali, (oni) patřili, neměla nouzi – vzor růže, hodnostáři chodívali, významní, (oni) měli, viděli, nevysokého, pánovi – vzor pán, obyčejné, kmánovi – vzor pán, napil se, vydařilo se, nebývala, výjimečným, nesmírnou, brzy

5.

1. výskat
2. vížka
3. síra
4. slepýš
5. opilovat
6. -----
7. mi
8. vít

Tajenka – Karel IV.

6. Odpovědi na otázky k tajence:

- ✓ Karel IV. byl český a německý král, římský císař. Praha se díky němu stala politickým centrem a sídlem vzdělanosti. Za svůj život dal Karel IV. vybudovat nový královský palác, Praha se díky němu stala politickým centrem a sídlem vzdělanosti. Vydal důležité listiny, založil mnoho institucí a dal postavit významné stavby, mezi které patří například Karlova univerzita, Karlův most, hrad Karlštejn aj.
- ✓ Narodil se roku 1316 v Praze jako nejstarší syn **Jana Lucemburského** a **Elišky Přemyslovny**. Dostal jméno Václav - běžné u Přemyslovců .

Odkazy:

Whitton, Hana. *Krásná Anna*. 1.vyd. Frýdek-Místek: Alpress. 2011. s. 152. ISBN 978-80-7362-941-0.